

Memorie van Antwoord 42/13 D

Voorgestelde behandeling

PS-vergadering : 21 juni 2013

Onderwerp

Instelling fondsen tweede tranche Investeringsagenda

Datum

10 juni 2013

Documentnummer

3425072

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Op 31 mei 2013 sprak u in de commissies Economische Zaken en Bestuur en Ecologie en Ruimte over het voorstel Instelling fondsen tweede tranche Investeringsagenda. U hebt toen vragen gesteld. In deze Memorie van Antwoord beantwoorden wij uw vragen.

Algemene vragen over het Statenvoorstel

1. Besluitvorming over de fondsvoorstellen
Door diverse partijen is de vraag gesteld of het mogelijk is het statenvoorstel zo te wijzigen dat over de verschillende fondsen afzonderlijk kan worden gestemd.

Na overleg met de griffie en leden presidium wordt voorgesteld om de beslispunten van het statenvoorstel afzonderlijk in stemming te brengen. Dit betekent dat de tekst van het voorstel ongewijzigd blijft, maar dat u wel in staat bent om uw opvatting per fonds afzonderlijk kenbaar te maken.

2. Besluitvorming bij investeringen boven € 10 mln. grens
Diverse partijen hebben gevraagd naar de besluitvorming binnen de provincie bij investeringen boven € 10 mln. grens en de mogelijke betrokkenheid van PS hierbij.

Datum

10 juni 2013

Documentnummer

3425072

Bij het Innovatie-, Energie- en Breedbandfonds is in de aandeelhoudersinstructie opgenomen dat investeringen boven 10% van het fondsvermogen de goedkeuring vereisen van de provincie als aandeelhouder. Voor het Innovatiefonds is de grens hierbij bepaald op € 10 mln. Bij het Energiefonds en het Breedbandfonds ligt deze op respectievelijk € 6 mln. en € 5 mln.

De reden hiervoor is dat we als provincie bij investeringen die een relatief groot beslag op de middelen van het fonds leggen, willen kunnen toetsen hoe deze passen in de investeringsstrategie en in het risicoprofiel van het fonds. Hiermee willen de risico's beperken en voorkomen dat er onevenwichtigheden ontstaan. In het besluitvormingstraject moet deze stap in een kort tijdsbestek kunnen plaatsvinden om vertraging bij de afhandeling van het project te voorkomen. Daarom zal dit besluit genomen worden door GS in haar rol als aandeelhouder. We zullen in de voortgangsrapportages PS hierover expliciet informeren.

3. Energiebesparing in de gebouwde omgeving

Verschillende partijen hebben hun steun uitgesproken voor energiebesparing in de gebouwde omgeving en hebben gevraagd naar de mogelijkheden voor individuele burgers en coöperaties.

Om een aantal redenen kunnen individuele burgers niet rechtstreeks gebruik maken van het Energiefonds. Voor het verstrekken van financiering aan burgers is een bankvergunning verplicht. Deze heeft het fonds niet. Daarnaast is er enige schaalgrootte nodig om professioneel projectmanagement rendabel te maken. Om de uitvoeringskosten van het fonds binnen de perken te houden is gekozen voor een minimale investeringsomvang van € 50.000,- in het ontwikkelfonds en € 100.000,- in het financieringsfonds. De investeringsbehoefte van een individuele burger ligt in het algemeen veel lager.

Een samenwerkingsverband vanuit een lokaal energie initiatief past wel goed binnen de kaders van het Energiefonds Brabant. Groepen burgers, bedrijven en/of maatschappelijke organisatie verenigen hun krachten in een coöperatie.

Ook woningcorporaties behoren tot de doelgroep. Zij zullen daartoe wel een energie servicebedrijf moeten oprichten. Via dit bedrijf kunnen inkomsten worden gegenereerd uit investeringen in duurzame energie. Daarmee voorkomen we dat fondsmiddelen worden ingezet voor renovaties aan het pand zelf.

Dit is een les die we geleerd hebben uit de maatregelen uit 2009 in het kader van kredietcrisisaanpak. Veel woningcorporaties zijn toen tegen het risico van het niet terugverdienen van hun investeringen aangelopen en hebben ondertussen een energiebedrijf opgericht of nemen dit mee in hun toekomstplannen.

De ontwikkeling van energiecoöperaties is al enige tijd aan de gang. Marktpartijen bieden professionele en kant-en-klare oplossingen aan voor gemeenten, burgers en bedrijven. De provincie deelt actief deze informatie met onze partners. Zo hebben wij een kwartiermaker ingehuurd die bij initiatiefnemers langs gaat om hen te helpen en organiseren wij bijeenkomsten om ervaringen te delen.

Daarnaast lopen er een viertal grotere energiebesparingsprojecten, die zijn gestart vanuit een landelijke subsidieregeling “Blok voor Blok”. Het rijk is gecharmeerd van de Brabantse aanpak en wil met de provincie en de gemeenten onderzoeken hoe dit in heel Brabant uit te rollen. Hierbij worden ook banken betrokken. Via dit soort regelingen ontstaan indirect toch mogelijkheden voor individuele burgers.

4. Windenergie

Een aantal partijen heeft vragen gesteld bij het voorstel om windenergie toe te voegen aan de lijst met mogelijke investeringen in het Energiefonds Brabant.

Windenergie is onderdeel van de Energie-agenda. Op dit moment stuurt de provincie ruimtelijk, maar voert zij geen actief beleid op het stimuleren van windenergie. Echter veel lokale energie initiatieven nemen wind op in hun plannen. Het uitsluiten van wind betekent uitsluiten van verschillende lokale energie-initiatieven.

Windenergieprojecten kennen in de projectontwikkelfase veelal een hoger risico vanwege de lange voorbereidingstijd en aan te vragen vergunningen. In de bouw- en exploitatiefase is er echter een vrij laag risico. Dit heeft een gunstig effect op het risicoprofiel van het Energiefonds en geeft het fonds de gelegenheid om meer risicovolle projecten in de gebouwde omgeving te stimuleren. Uit de marktverkenning t.b.v. het Energiefonds, blijkt een grote potentie voor windprojecten in Brabant.

Verder is er bestuurlijk een grotere opgave in wind afgesproken tussen IPO en rijk. De initiatiefnemers zijn in de lead voor het ontwikkelen van projecten, maar geven aan moeite te hebben om aan kapitaal te komen. Door investeringen via het Energiefonds mogelijk te maken kunnen we invulling geven aan de gemaakte afspraken met het rijk.

We willen aantekenen dat het opnemen van wind in het Energiefonds geen vrijbrief is om overal in Brabant windmolens te plaatsen. Alle investeringen uit het Energiefonds, dus ook windprojecten, moeten voldoen aan wet- en regelgeving en aan provinciale kaders. Het provinciale windbeleid is juridisch verankerd in de provinciale verordening ruimte (artikel 3.9 voor stedelijk gebied en artikel 11.12 landelijk gebied). Hierin is kort gezegd bepaald dat windmolens mogelijk zijn in het zoekgebied in West-Brabant (opstellingen van minimaal 8 turbines) en op en direct aansluitend aan de zwaardere bedrijven-terreinen in de stedelijke concentratiegebieden (opstellingen van minimaal 3 turbines).

In het Statenvoorstel wordt alleen verwezen naar de structuurvisie Ruimte. Wij stellen voor dit aan te passen en de koppeling te maken met de Verordening Ruimte. Daarmee wordt duidelijker waar de juridische borging ligt.

5. Biovergisting

Een aantal partijen vroeg of biovergisting onder het kopje beproefde techniek valt of heeft vragen bij het toevoegen van biovergisting aan de lijst met mogelijke investeringen in het Energiefonds.

Brabant kent vele veeteeltbedrijven, vooral in Oost-Brabant. De mest die daar vrijkomt, kan nuttig worden ingezet. Op gebiedsniveau is er echter een overschot aan mest en het uitrijden over land is aan regels gebonden. In de praktijk wordt nu veel mest afgevoerd naar akkerbouwgebieden en/of geëxporteerd. Tegelijk worden de gronden aanvullend bemest met kunstmest. Hiermee is er geen gesloten kringloop. Mest kan nuttig worden gebruikt door het terugwinnen van nutriënten (fosfaat, nitraat) en het opwekken van energie. Door de mest of het residu na mestvergisting verder te bewerken kunnen kunstmestachtige producten worden gemaakt en teruggebracht op het land, waardoor er minder kunstmest nodig is. Deze verwerking kan veelal regionaal plaatsvinden, wat leidt tot minder transportbewegingen.

Datum

10 juni 2013

Documentnummer

3425072

De recent gehouden expertmeeting biovergisting in uw staten heeft duidelijk gemaakt dat, binnen goede kaders en een strakke vergunningverlening en handhaving, biovergisting een grote bijdrage aan de duurzaamheid van Brabant kan leveren. Door de mest direct vanuit de stal te verwerken wordt een bijdrage geleverd aan de reductie van broeikasgassen (methaan). Deze gassen worden nu gebruikt om energie te maken en zouden anders in de lucht vervliegen. Doordat biovergisting plaatsvindt in een gesloten systeem is er minder last van geurhinder en de verplichte stap tot hygiëniseren (verhitten) van mest doodt vele ziektekiemen.

6. Risico van toepassing van de ‘de-minimis-regeling’.
Enkele partijen hebben gevraagd wat de risico’s zijn van financiering door het Breedbandfonds binnen de ‘de-minimis-regeling’ indien de aanvraag m.b.t. staatssteun niet wordt goedgekeurd?

De Europese Commissie heeft bij verordening een drempel vastgesteld waaronder steunmaatregelen (zoals subsidieverlening en ‘zachte’ leningen) niet aan de criteria van het EG-Verdrag voor staatsteun hoeven te voldoen en dus niet te hoeven worden aangemeld. Deze drempel is gesteld op een bedrag van € 200.000 per onderneming over een periode van drie jaar.

Met de financiering op basis van deze ‘de-minimis’ regeling lopen wij geen risico’s als de Europese commissie onverhoopt goedkeuring aan onze fondsvoorstellen geheel of gedeeltelijk zou onthouden. In het businessplan voor het Breedbandfonds is daarom de mogelijkheid opgenomen om vooruitlopend op de goedkeuring uit Brussel (verwacht begin 2014), een aantal kleinere projecten binnen de voorwaarden van deze regeling te financieren.

7. Verzoek van Glasnet Veghel BV. om herfinanciering
Diverse fracties hebben gevraagd om een reactie op het verzoek van Glasnet Veghel BV om in aanmerking te komen voor herfinanciering door het Breedbandfonds in verband met het verlagen van rentekosten.

Dit soort vragen zal t.z.t beoordeeld moeten worden door de fondsmanager op basis van het investeringsreglement. We verwachten meer van dergelijke vragen. Ook Boekel heeft een gelijksoortige vraag (het overnemen van de gemeentelijke garantiestelling) aan ons voorgelegd.

Het ontwerp-investeringsreglement biedt in zijn huidige opzet niet de mogelijkheid om hier positief op in te gaan. Belangrijkste reden hiervoor is dat conform Brusselse staatssteunregels de Brabantse investeringsinzet zich dient te beperken tot “wit gebied”. Er is geen sprake meer van een wit gebied als er eenmaal glasvezel in een bepaald gebied of op een bedrijventerrein is aangeboden. Verder is het de vraag of herfinanciering bijdraagt aan onze doelstelling om de aanleg en beschikbaarheid van hoogwaardig breedband in witte gebieden te realiseren. Herfinanciering is daarmee waarschijnlijk niet mogelijk.

Vragen per fractie over het Statenvoorstel

8. Omvang beschikbare middelen Groen Ontwikkelfonds

De VVD heeft gevraagd om duidelijkheid in de kwestie of er nu € 240 of € 200 mln. in het Groenfonds gestort gaat worden.

Het antwoord hierop is dat dit inmiddels niet meer aan de orde is. Deze kwestie speelde eind vorig jaar toen mede om HOF-redenen, in het statenvoorstel van november 2012 overwogen werd om het gehele bedrag in een keer te storten. In dat geval zou storting van ong. € 200 mln. hebben volstaan om vervolgens via samengestelde intrest de andere 40 mln. te genereren gedurende de looptijd. Dit speelt nu niet meer. Met het nu voorliggende besluit stelt u € 240 mln. voor het Groen Ontwikkelfonds beschikbaar. Deze middelen blijven bij de provincie Noord-Brabant en worden gedurende de looptijd van 15 jaar ingezet zodra dit nodig is.

9. Beëindiging bij buitengewone omstandigheden

Het CDA heeft de vraag gesteld of het mogelijk is om buiten de vierjaarlijkse evaluatie onder buitengewone omstandigheden de fondsen te kunnen beëindigen.

In de aandeelhoudersinstructies van de fondsen is met de mogelijkheid van tussentijdse beëindiging op grond van buitengewone omstandigheden rekening gehouden. Daarbij is wel bepaald dat deze bijzondere omstandigheden voortvloeien uit een wet in formele zin of een supranationale regeling die de uitvoering van het betreffende fonds voor de provincie bezwaarlijk of onmogelijk maakt. Hiermee zijn de buitengewone omstandigheden geobjectiveerd en ingekaderd.

10. Werkgebied Breedbandfonds

GL heeft een vraag gesteld over de indeling van het werkgebied van het Breedbandfonds mede in relatie tot de activiteiten van bestaande operators.

Het Breedbandfonds richt zich op de aanleg van breedbandnetwerken in die gebieden waar nu of in de nabije toekomst geen Next Generation Access (NGA) netwerken zoals Glasvezel en Kabel worden aangelegd. Uit informatie van met name de kabelbedrijven en onderzoek door Heliview en Dialogic kan worden aangenomen dat dit in de provincie Noord-Brabant voor 7% van de huishoudens met name in buitengebieden en op 46 % van de bedrijventerreinen het geval is.

11. Uitvoeringskosten Breedbandfonds

Naar aanleiding van een vraag van D66 kunnen we meedelen dat de uitvoeringskosten van het Breedbandfonds beperkt zijn. Het fonds financiert uitsluitend projecten van collectieve partijen (zoals lokale coöperaties) en netwerkbedrijven maar is niet betrokken bij regelingen met individuele afnemers. Hierdoor zijn het aantal projecten en de acquisitie-,transactie- en begeleidingskosten beperkt (1-1,5% van de fondsomvang). In de business cases op grond waarvan het fonds leningen verstrekt zijn uiteraard wel kosten voor deze coöperaties opgenomen. Deze kosten komen via de afbetaling en de rentevergoeding van de leningen weer bij het fonds terug.

12. Gevolgen voor de fondsen van beëindiging vrijstelling vennootschapsbelasting voor overheidsbedrijven

D66 (mevr. Lestrade) heeft na de commissievergadering nog schriftelijk de volgende aanvullende vraag gesteld:

De Europese Commissie heeft Nederland onlangs per brief verzocht om een einde te maken aan de bestaande (selectieve) vrijstelling in de vennootschapsbelasting voor overheidsbedrijven.

De bestaande vrijstelling blijkt in voorkomende gevallen nog steeds tot een concurrentievervalsing te kunnen leiden op markten waarop ook private ondernemingen actief zijn. De Europese Commissie heeft Nederland opgedragen om binnen een maand te reageren op de wijzigingsvoorstellen van de Europese Commissie. Zo niet, dan volgt een formeel onderzoek naar verleende ongeoorloofde staatssteun aan de vrijgestelde (overheids)bedrijven. (bron PWC)

Kunt u aangeven wat de mogelijke gevolgen zijn voor de bedoelde constructies waar de provincie Brabant op dit moment al een rol in speelt of wil gaan spelen via de beoogde opzet van de fondsen waarover wij binnenkort een besluit moeten nemen?

Datum

10 juni 2013

Documentnummer

3425072

Het is ons bekend dat bij het Ministerie van Financiën er vergevorderde plannen zijn om een vennootschapsbelastingplicht (VpB) in te voeren voor directe en indirecte overheidsbedrijven. Op dit moment is de BOM een zg. indirect overheidslichaam dat buiten de heffing van Vpb blijft omdat de aandeelhouders publiekrechtelijke rechtspersonen zijn. Het voorstel is om deze indirecte overheidsbedrijven voortaan in de heffing van Vpb te gaan betrekken. Daarbij moet nog invulling worden gegeven aan de vraag of het wenselijk is bepaalde bedrijven vrij te stellen van Vpb omdat daar sprake is van echt overheidshandelen.

Voor de fondsen zien we geen directe gevolgen omdat we verwachten dat de fondsen geen winst zullen behalen en dus ook geen Vpb verschuldigd zullen zijn. Wel zullen de administratieve lasten kunnen toenemen (bijv. overleggen jaarrekening en doen van aangifte) als de BOM onder de nog in te voeren regelgeving in de heffing van VPB wordt betrokken.

13. Effecten en doelstellingen Energiefonds

Door GL is gevraagd de effecten te splitsen naar energiebesparing en opwekking en deze in PJ uit te drukken. Echter op voorhand valt niet te zeggen in welke projecten het fonds gaat investeren. Daarom is er voor gekozen om de doelstelling te koppelen aan CO₂-reductie, die voor beide vormen geldt. Het fondsmanagement zal in haar rapportage wel het onderscheid maken naar besparing en opwekking.

In de Energieagenda en de eerder business case Energiefonds (PS 16-11-2012) is opgenomen dat er binnen Brabant een opgave ligt van 45 PJ aan energiebesparing en 31 PJ aan duurzame energieopwekking. Deze opgave moet nog worden ingevuld, waarbij de provincie één van de partijen is waarvan inzet wordt gevraagd. Met dit fonds is de verwachting dat minimaal 10 % van deze opgave kan worden ingevuld.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
de voorzitter

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. W.G.H.M. Rutten

Auteur: W.W.M. Wagenmans, WWagenmans@brabant.nl, toestel 06) 55 68 65 27
Economie & Mobiliteit/Bureau Programmamangers Economie en Mobiliteit